

A PPKE BTK NYELVÉSZETI DOKTORI ISKOLÁJÁNAK ÖNÉRTÉKELÉSE

A PPKE Nyelvészeti Doktori Iskolája 2008-ban alakult; a Magyar Akkreditációs Bizottság 2008. július 4-én akkreditálta 2008/6/X/2/178. számú határozatával. Az akkreditáció 2010. június 30-ig érvényes.

1. A doktori iskola oktatói gárdája

A Nyelvészeti Doktori Iskola 33 oktatóval, 19 témavezetővel és 7 törzstaggal működik. Az oktatói gárdát folyamatosan bővítjük; így az akkreditáció megszerzése óta kapcsolódott be az oktatásba óraadóként és témahirdetőként, illetve témavezetőként a pszicholingvista Szentkúti-Kiss Katalin, a szociolingvista Reményi Andrea, valamint a nyelvelmélettel és angol és magyar mondattannal foglalkozó Tóth Ildikó.

Törzstagjaink között ketten akadémikusok. Maróth Miklós az MTA és az Academia Europaea tagjai, az MTA alelnöke, az Union Académique Internationale elnöke. A klasszika filológia és az arabisztika nemzetközi hírnévű tudósa; tíz – részint itthon, részint Leidenben kiadott könyv, számos egyetemi jegyzet, valamint mintegy 110 nemzetközi, illetve hazai szakfolyóiratban megjelent tanulmány szerzője. A Harvard Egyetem és a Cambridge-i Egyetem volt vendégkutatója, az Acta Antiqua főszerkesztője. A PPKE BTK megalapítója és első dékánja, továbbá az Avicenna Közel-Kelet Kutatások Intézetének létrehozója.

É. Kiss Katalin az Academia Europaea tagja, az MTA levelező tagja. A generatív nyelvészet nemzetközileg ismert kutatója; hat hazai, illetve nemzetközi kiadóknál megjelent monográfia szerzője, számos kötet szerkesztője. A nemzetközi és hazai folyóiratokban, valamint szerkesztett kötetekben megjelent tanulmányainak száma mintegy 150; a munkáira való ismert hivatkozások száma 1000 körüli. Az MIT, a Stanfordi Egyetem és a Potsdami Egyetem volt vendégkutatója, a Stuttgarti Egyetem volt vendégoktatója, a Theoretical Linguistics társszerkesztője.

Prószéky Gábor az MTA doktora, Széchenyi-díjas egyetemi tanár, a számítógépes nyelvészet legkiemelkedőbb hazai képviselője, európai hírnévű szakértője, az Europa Tanács és az Európai Közösség számítógépes nyelvfeldolgozással kapcsolatos projektumainak tanácsadója. Kutatás-fejlesztéssel foglalkozó cége, a Morphologic 1999-ben elnyerte az Európai Unió információtechnológiai díját, MoBiMouse szótártechnológiáját pedig 2004-ben az évtized tíz legjelentősebb innovációja közé választották.

Csúcs Sándor az MTA doktora, egyetemi tanár, a Finnugor Kongresszusok Nemzetközi Bizottságának és a 11. Nemzetközi Finnugor Kongresszus (2010, Piliscsaba) szervező bizottságának elnöke. A nemzetközi együttműködéssel készült Uráli etimológiai adatbázis témavezetője, a Nyelvtudományi Közlemények szerkesztője. A finnugor összehasonlító nyelvészet és nyelvtörténet (elsősorban a permi nyelvek) kutatója. Öt könyve és mintegy 100 tanulmánya jelent meg hazai és külföldi folyóiratokban.

Kovács Péter (1969) az MTA doktora, klasszika-filológus, régész, habilitált egyetemi docens. Fő kutatási területe a római császárkori görög és latin felirattan, a *Corpus Inscriptionum Latinarum* magyarországi munkálatainak vezetője, szerkesztője, továbbá a *Fontes Pannoniae Antiquae* sorozat szerkesztője (az 1-5. kötetek jelentek meg magyar és angol nyelven) Számos magyar és idegen nyelvű monográfia szerzője, amelyek Budapesten, Bonnban és Leidenben jelentek meg. A munkáira való hivatkozások száma mindegy 2000.

Cser András PhD, intézetvezető egyetemi docens, a Hungarian Society for the Study of English elnökségi tagja, az OTKA Nyelvészeti Zsűrijének tagja és titkára. Kutatási területe a történeti nyelvészet és a fonológia, valamint a nyelvtudomány története. A Bolyai ösztöndíjat kétszer nyerte el. 2002-ben és 2007-ben a Helsinki Egyetem vendégoktatója, 1996-97-ben a Cambridge-i Egyetem, 2008-ban a Notre Dame Egyetem vendégkutatója. Öt monográfia és mintegy 30 folyóiratcikk, illetve könyvfejezet fűződik a nevéhez. Angol nyelvű, fonológiaelméleti tárgyú könyvét (*The typology and modelling of obstruent lenition and fortition processes*) az Akadémiai Kiadó adta ki 2003-ban.

Domokos György egyetemi docens a magyarországi olasz nyelvemlékek kutatója. Kutatási területéhez tartoznak az olasz volgarék (a latinból kialakult dialektusok) mondattani kérdései (ezekről monográfiát jelentetett meg Milánóban), valamint az olasz nyelvtörténet egyes problémái. Kutatásairól előadásokat tartott Milánóban, Genovában, Veronában, Bresciában és Olomoucban. A Milánói Katolikus Egyetem Italianisztikai Doktori Műhelyének külső tagja. Alapító főszerkesztője volt a PPKE BTK-n megjelenő VERBUM című nemzetközi romanisztikai folyóiratnak.

A Doktori Iskolában a törzstagok mellett témát hirdetnek a PPKE magyar, modern filológiai és klasszika filológiai tanszékeinek vezető oktatói, valamint az MTA Nyelvtudományi Intézetének több munkatársa is.

2. A doktori iskola műhelyei és meghirdetett témái

A kutatók nyelvek, valamint a hozzájuk kapcsolódó kutatási területek sokfélesége következtében a doktori képzés az egységes, alapozó I. év után műhelyekben folyik. Doktori iskolánkban magyar, finnugrisztikai, elméleti nyelvészeti, alkalmazott nyelvészeti, anglistikai, romanisztikai, szlavisztikai, valamint klasszika filológiai műhely működik.

A műhelyek a mind a nyelvtudomány hagyományos, központi területeiről, mind a napjainkban az érdeklődés középpontjában került kutatási témákból, mind interdiszciplináris kérdéskörökből hirdetnek témákat. A témák a műhelyek vezető oktatóinak kutatásaihoz kapcsolódnak.

A **magyar nyelvészeti műhely** elsősorban a dialektológiai-szociolingvisztikai, nyelvtörténeti és lexikográfiai érdeklődésű hallgatóknak kínál lehetőségeket. A műhely vezetőjének, Hegedűs Attilának kutatási területei a magyar nyelvjárások változásvizsgálatára, a történeti mondattanra, valamint a névtanra terjednek ki. A nyelvjárásváltozás témakörében szóképzettani, hangtani, alaktani és mondattani kérdéseket vizsgál történeti megközelítésben. Kutatott és a doktoranduszok által tovább kutatható történeti mondattani témái felölelik a tárgyias igeragozást, a kötőszók történetét, a normativitás kialakulásának kérdéskörét, valamint a misszilisek mondattan-történeti tanulságait. Névtani kutatásait is a történeti megközelítésmód jellemzi, vizsgálataiban a tulajdonnevek, földrajzi nevek mellett megjelennek például a történeti eseménynevek.

A magyar műhelyben témát hirdet Gerstner Károly címzetes egyetemi tanár, lexikográfus is. A magyar (történeti) lexikográfia korszakos műveinek (*A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára*, *Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen*, *Magyar értelmező kéziszótár*, *A magyar nyelv nagyszótára*) szócikkírójaként, szerkesztőjeként, illetve szótári főmunkatársaként a szótári gyakorlatra alapozva nyújt betekintést a szóképzlet változásainak tendenciáiba, a jelentéstörténeti mozzanatokra, valamint a korszerű szótári ábrázolás

módszerére. Ezt a koncentrált megközelítést jórészt csak ebben a doktori iskolában kaphatja meg a doktorjelölt.

Cs. Nagy Lajos docens kutatási területei és meghirdetett témái a szójelentésstanra, ezen belül a nyelvjárások lexikográfiai kérdéseire, a székelyföldi nyelvjárás állapot- és változásvizsgálatára, nyelvjárási korpuszokra alapozott jelentésföldrajzi vizsgálatokra, valamint az egyházi szaknyelv és a köznyelv kölcsönhatásának vizsgálatára terjednek ki. Nyelvjárási kutatásai az *Új magyar tájszótár* munkatársaként szerzett 12 éves tapasztalaton, valamint kiterjedt, korszerűen dokumentált, számítógépes adatbázisokban, térképlapokon rögzített saját felvidéki és erdélyi gyűjtőmunkán alapulnak (pl. *Medvesalja nyelvjárási atlasza, Háromszéki nyelvátlasz*).

A magyar műhely felsőbb éves, már önálló kutatásokat végző doktoranduszai közül Orosz Renáta nyelvtörténeti témán dolgozik, Szabó Réka lexikográfiai témát, a jelentésváltozások kérdéskörét elemzi, Bálint Annamária pedig egy nyelvben asszimilálódó szlovákiai magyar falu, Magyarböd nyelvjárását és nyelvi helyzetét vizsgálja.

A magyar grammatikai kérdések iránt érdeklődők az **elméleti nyelvészeti műhely**ben találnak témát. É. Kiss Katalin évtizedek óta a generatív nyelvelmélet keretében vizsgálja a magyar mondattant, e terület nemzetközileg is ismert, vezető kutatója, a Cambridge University Pressnél, az Oxford University Pressnél, a Springernél, a Mouton de Gruyternél, az Academic Pressnél megjelent magyar mondattani munkák szerzője, ill. szerkesztője. A magyar mondattan iránt érdeklődő hallgatók ma a PPKE Nyelvészeti Doktori Iskolájában kaphatják a legkorszerűbb, legalaposabb képzést. Doktorandusza, Schmidt Erika a szintaxis és szemantika határterületével, azon belül a *csak* partikula mondattani és jelentéstani problémáival foglalkozik.

Az elméleti nyelvészeti műhely keretében fonológiai kutatásra is lehetőség nyílik. Cser András hirdet fonológiai tárgyú témákat, mivel egyik kutatási területe a hangváltozások típusai, alapvető tulajdonságai, rendszerszintű összefüggései (e témakörben angol nyelvű könyvet publikált az Akadémiai Kiadónál 2003-ban). Doktoranduszai közül Forró Orsolya magyar történeti hangtannal, Dézsi Melinda román fonológiával foglalkozik.

Az **alkalmazott nyelvészeti műhely**hez kapcsolódva hirdetnek témát a nyelvészet **interdiszciplináris** határterületeit képviselő szociolingvisztika, számítógépes nyelvészet és pszicholingvisztika művelői. Az alkalmazott nyelvészeti műhely vezetője az angol, általános nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti végzettségű, szociológiából PhD fokozatot szerzett Reményi Andrea. Témahirdetései **szociolingvisztikai** tárgyúak. Szakterülete elsősorban a beszéltnyelvi interakció és a mikro-szociolingvisztika egyéb kvalitatív és kvantitatív területei, főként a hatalom és a hierarchikus szerveződés szemszögéből. Foglalkozik nyelvpolitikai kutatásokkal is. Doktoranduszai közül Pethő Mária a meggyőzés, a manipuláció és a hatalom nyelvi kifejezőeszközeit vizsgálja politikusokkal készült interjúk elemzésével. Selmecziné Lois Márta az idegen szavakkal kapcsolatos attitűdöket kutatja.

A doktori iskolánk kínálja lehetőségek között kiemelkedően vonzónak számít a Prószéky Gábor által meghirdetett **nyelvtechnológiai** témakör. Ennek egyik alappilléret az elméleti nyelvészeti műhelyben magas szinten oktató formális nyelveírás, másik alappilléret pedig a PPKE Információs Technológiai Karán elsajátítható naprakész számítógépes ismeretek képezik. A nyelvtechnológiából doktorálók nemcsak a felsőoktatásban és az elméleti kutatásban, hanem a kutatás-fejlesztésben, az iparban is egyre növekvő számú

álláslehetőségre, versenyképes bérekre számíthatnak. Számítógépes nyelvészettel foglalkozó doktoranduszunk, Sárossy Bence a nyelvi adatbázisépítés kérdéskörét kutatja Várad Tamás, az MTA Nyelvtudományi Intézetének főmunkatársa vezetésével.

A **pszicholingvisztikai** témakör gazdája Szentkúti-Kiss Katalin, az MTA Nyelvtudományi Intézetének munkatársa, neurolingvista, afáziakutató. A BME Pszichológiai Doktori Iskolájával kötött együttműködési szerződésünk értelmében a nálunk pszicholingvisztikából doktorálók a BME Pszichológiai Doktori Iskolájában is felvehetnek pszichológiai tárgyakat, míg a BME-én pszicholingvisztikából doktorálók a mi doktori iskolánkban is megszerezhetik a nyelvészeti krediteket.

A **finnugrisztikai műhely** három fő kutatási területet kínál: a finnugor nyelvek permi ágának története, a mordvin nyelv, valamint a mai finnugor nyelvek szociolingvisztikai kérdései. A permi nyelvtörténeti témák meghirdetője a műhely vezetője, Csúcs Sándor, a *Die Rekonstruktion der permischen Grundsprache* c. monográfia (Akadémiai Kiadó, Budapest, 2005) szerzője. A mordvin nyelv tárgyköréből Zaicz Gábor hirdet témát. A Csúcs Sándor által meghirdetett szociolingvisztikai témák a mai, elsősorban oroszországi uráli nyelvek helyzetére, nyelvújítási, sztenderdizációs, nyelvőrző törekvéseire vonatkoznak. E kutatások olykor terepmunkával, helyszíni gyűjtéssel párosulnak (például Csúcs Sándor egyik doktorandusza, a helsinki beszélt nyelvet vizsgáló Sándor Andrea Helsinkiben gyűjt anyagot értekezéséhez).

Az **anglisztikai műhely** vezetője, Cser András fonológus, nyelvtörténész és nyelvtudománytörténész. A fonológián belül fő kutatási területe a hangváltozások típusai, alapvető tulajdonságai, rendszerszerű összefüggései, megjelenési formái az angolban és a latinban. E témakörben angol nyelvű monográfia és számos folyóiratcikk szerzője. Vezetésével korszerű elméleti és módszertani megközelítésben vizsgálható akár az angol, akár a latin, akár valamely más nyelv fonológiája. Nyelvtörténeti kutatásai elsősorban az angolra és a latinra irányulnak. A nyelvtudománytörténet területén főként a latin nyelvű nyelvészeti irodalmat, valamint a magyarországi nyelvtudomány kezdeteit kutatja. Doktorandusza, Abu Leila az angol nyelv latin jövevényszavait vizsgálja.

A **romanisztika műhely** doktoranduszai is a Romanisztikai Intézet sajátos kutatásaiba kapcsolódhatnak be. Az italianisták Domokos György vezetésével a magyarországi olasz kéziratok és régi nyomtatványok témakörében dolgozhatnak, és az olasz nyelv és az itáliai volgarék területén kutathatnak. Közülük Erdélyi Kálmánné Bartoss Réka a Zichy-kódex kiadatlan költői anyagát dolgozta fel négy publikációban, két konferenciaelőadásban és védés előtt álló disszertációjában, Váginé Huszthy Alma pedig egy XIV. századi toszkán bibliafordítás kritikai kiadását készíti elő több kézirat alapján. Kutatásairól ő is publikációkban és konferenciaelőadásokban számolt be. W. Somogyi Judit doktoranduszai a legkorábbi olasz grammatikákkal kapcsolatos kérdésekben mélyedhetnek el. A francia szakos doktoranduszoknak különösképpen a szövegnyelvészet és stilisztika területén nyílik lehetőségük a témaválasztásra – a saját kutatásaiban az önéletrajzi műfajok szövegnyelvészeti, stilisztikai és pragmatikai kérdéseit kutató Bors Editnél.

A **szlavisztika műhely** a doktori iskola elődjében, a PPKE BTK Nyelv- és Irodalomtudományi (Retorikai) Doktori Iskolájában megkezdett programot viszi tovább. A műhelyvezető, Zsilka Tibor egyetemi tanár elsősorban a stilisztika kutatója; 2008 szeptemberében a XIX. szlavisztikai világkongresszuson a macedóniai Ochridban őt

választottak a Szlovák Poétikai és Stilisztikai Bizottság elnökévé. Fő kutatási területe a modern szlovák katolikus irodalom stilisztikai elemzése, valamint az irodalmi szöveg filmadaptációja.

Meghirdetett doktori témái is stilisztikai kérdésekre összpontosítanak. Mindenekelőtt az irodalmi szövegek stilisztikai elemzését tűzik ki célul, ugyanakkor vizsgálják azt is, hogy az irodalmi szöveg filmadaptációjában milyen stilisztikai változások mennek végbe. Doktoranduszaik közül Kállai Annamária jelentős politikai, irodalmi személyiségek szónoklatait vetette stilisztikai vizsgálat alá; disszertációjában Andrej Hlinka két világháború közötti pap-politikus beszédeit elemzi. Tölgyesi Tamás cseh, német és magyar kontrasztív nyelvészeti (elsősorban lexikológiai) vizsgálatokat, Tóth Sándor János szlovák, német és magyar kontrasztív nyelvészeti vizsgálatokat végzett. A kontrasztív kutatásokhoz hallgatóink Csehországban, illetve Szlovákiában is segítséget kapnak. Tölgyesi Tamás Antonín Vašek témavezető irányításával dolgozik. A 2007/2008-as tanévet ösztöndíjasként Csehországban töltötte, amikor is a brünni Masaryk Egyetemen, az olmützi Palacký Egyetemen valamint a prágai Károly Egyetemen folytatott konzultációkat. Tóth Sándor a pozsonyi Komenský Egyetem professzora, Juraj Dolník irányítása alatt végezte a kutatásait. Disszertációját szlovákul és magyarul is elkészítette. A szlovák változatot már megvédte Pozsonyban; a kissé átdolgozott magyar változatot doktori iskolánkban készül megvédeni.

Az **arabisztika doktori műhelyében** jelenleg hárman tanítanak: Maróth Miklós, aki az arab nyelven művelt tudományok történetével – beleértve a nyelvtudomány, a hozzá kapcsolódó rétorikai és poétikai elméletek történetét is – foglalkozik, külön figyelmet szentelve a görög előzményeknek. Tüske László, aki úgyszintén a rétorika- és poétika-elmélet, valamint a klasszikus és modern arab nyelvű költészet iránt érdeklődik. Továbbá Abdesszamad Belhadzs, aki két (egy marokkói és egy louvaini) PhD-val rendelkezik. Fő területe az iszlámtudományok, mindenekelőtt a teológiai tudományok és azok hatása az arab nyelvhasználatra és irodalomelméletre; illetve az arab tudományos irodalom műfaj-elméletének és írói gyakorlatának változása, az arab tudományos szókinész kialakulása, az arab stilisztika nyelvelméleti hátterének földerítése.

Jelenleg két doktori hallgató végzi munkáját a műhelyben. Az egyik Sayfo Omar, aki levelező hallgató. Az iskola két éves pótlólagos képzésre utalta, ennek ideje ez év végén jár le, ezért szeptembertől kezdi meg valódi doktori tanulmányait. Témája az arab sajtó nyelve lesz.

Varsányi Orsolya most kezdi utolsó szemeszterét. Témája a kialakuló keresztény arab irodalom műfajainak, nyelvének és terminológiájának tanulmányozása. Kutatásairól részben külföldön tartott nemzetközi konferencián (Beirút, Szent József Egyetem), részben idehaza rendezett orientalista találkozón (Orientalista Nap) adott számot (utóbb cikként megjelenő) konferenciaelőadásban. Készülő disszertációját – a dolgok jelenlegi állása szerint – a Passau Egyetem és egyetemünk közti együttműködés keretében készíti el, ezért föltehetőleg Németországban lesz közzétéve.

A **klasszika-filológiai doktori műhely** tagjai a következők: Maróth Miklós, aki a görög tudományok történetével, ezen belül a retorika és poétika elméletével foglalkozik. Kovács Péter (DSc) régész és történész-érdeklődéstől vezettetve foglalkozik feliratokkal és azok interpretációjával. Mindkét klasszikus nyelvben a feliratok a dialektusok ismeretének legfőbb forrásai, így azok bármilyen értelmű (akár történelmi) interpretálásának feltétele a nyelvtörténet alapos ismerete. Mayer Gyula (PhD) indoeurópai nyelvészettel foglalkozva a dialektológia művelésének adja meg az összehasonlító nyelvészeti kereteit. Takács László (habilitált, CSc) szakterülete az irodalom, ezen belül a latin arany- és ezüst-kori irodalom, így részben az irodalmi művek elemzésével, részben az időközben végbement nyelvi változások

vizsgálatával foglalkozik. Krähling Edit (PhD) elsősorban görög költészettel, mégpedig a görög hagyományoknak megfelelően kötelezően valamilyen dialektusban megírt költeményekkel foglalkozva Kovács Péter tevékenységét egészíti ki. Természetesen a verseket mint irodalmi műveket is földolgozza. Pataky Elvira (PhD) elsősorban irodalmi érdeklődésű tevékenysége az eddigiekben felsoroltak munkásságát alapozza meg a szükséges szövegeknek a doktori hallgatókkal történő földolgozása során.

A doktori műhely tagja még Szepessy Tibor, a magyar ókortudomány egyik legkiemelkedőbb alakja. Ő ugyan nyugdíjas, de a doktoranduszok képzéséből oroszánrészt vállal magára.

A műhely hallgatója Juhász Erika, aki tizedik századi bizánci szerző munkájával foglalkozik. Jelenleg első félévét végezte el, de már több előadást tartott témájából, legutóbb épp a Szepessy Tibor 80. születésnapja alkalmából az Eötvös Collegiumban tartott symposionon, de előtte ugyanott részt vett egy osztrák-magyar közös konferencián is. Másodikos hallgatónk Adorján Zolt, akit egyedtemista korában Pro Scientia éremmel tüntettek ki, idén elnyerte a Junior Primissima díjat. Pindaros a választott témája, a kérdéshez kapcsolódó vizsgálatait harmadikos egyetemi hallgató kora óta számos magyar és idegen nyelvű tanulmányban tette közzé az Antik Tanulmányok illetve az Acta Antiqua akadémiai folyóiratok hasábjain; számos hazai magyar és nemzetközi konferencián vett részt. Tóth Vencel harmadik éves hallgatónk. Tőle már jelent meg fordítás-kötet magyarul. Jelenleg az etymológiai bizonyításokat vizsgálja Amrosius retorikájában. Hazai könyvtáraink mostoha viszonyai miatt gyakran jár Bécsbe, így fölfigyelt rá az egyik ottani professzor (az egyházatyák szövegeit kiadó intézet igazgatója), aki följajánlotta, hogy kutatásaiban önzetlenül hajlandó tutorizálni. Följajánlásának egyetlen föltétele van: disszertációját németül kell megírni. Ennek a műhely engedelmével Tóth Vencel örömmel tett eleget.

3. A doktori iskola képzési struktúrája

Doktori iskolánk a doktori képzésben a tutori munkának, a témavezető és a doktorandusz folyamatos együttműködésének, konzultációinak tulajdonít kulcsszerepet. A doktorandusztól a hároméves képzés során heti egynapos jelenléte kívánunk meg; erre a napra időzítjük a doktori kurzusokat. Az első évben minden hallgatónk alapozó tárgyakat hallgat (szintaxiselméletet, magyar generatív mondattant, fonológiaelméletet, logikát, valamint formális jelentéstant). Másodévtől a képzés a műhelyekben folyik; a hallgatóknak témavezetőjük kutatási témájuknak megfelelő tanrendet, programot ír elő. Mindenkinek kötelező egy kutatómódszertani szeminárium elvégzése. Ennek során megismerkednek az előadáskivonattal, recenzióval, tanulmány és konferenciaelőadás módszertani és műfaji követelményeivel, és mindezen formákban számot adnak kutatási eredményeikről. A hallgatók mindaddig visszakapják átdolgozásra munkáikat, amíg el nem érik a tőlük telhető legmagasabb szintet. Az elkészült előadásvázlatokkal konferenciákra jelentkeznek, az elkészült recenziókat és tanulmányokat pedig szakfolyóiratoknak nyújtják be. Egyéni konzultációs kurzusért akkor adható kredit, ha a kurzus eredményeképpen a hallgató legalább egy éves tanulmányt készít.

Diákjainkat azzal is ösztönözzük a tudományos életbe való aktív bekapcsolódásra, hogy publikációikat kreditekkel ismerjük el. Legalább 24, legfeljebb 36 kreditet publikációkkal és konferenciaelőadásokkal kell megszerezniük. Külföldi lektorált kiadványban publikált idegen nyelvű tanulmányért 10 kredit jár, hazai lektorált kiadványban publikált idegen nyelvű tanulmányért 9 kredit, magyar nyelvű hazai lektorált kiadványban megjelentetett tanulmányért 8 kredit, recenzióért 4-6 kredit, konferenciaelőadásért 5-7 kredit. Oktatással is szerezhető maximum 12 kredit. Egy egyetemi kurzus megtartása 6 kreditet ér.

A konferenciákra való felkészülés színtere a Piliscsabai Nyelvész Kör. A Nyelvész Kör (PiNyEK) havonta tart összejöveteleket, melyeken felváltva oktatók és doktoranduszok számolnak be kutatásaikról az oktatók és doktorandusok széles köre előtt, és válaszolnak a hallgatóság kérdéseire, ellenvetéseire.

4. A doktor iskola infrastruktúrája

A Nyelvészeti Doktori Iskola a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának piliscsabai campusán, a campusnak a Makovecz-Iroda által tervezett épületeiben működik. A hallgatóknak számítógépekkel, internetkapcsolattal felszerelt diákszoba áll a rendelkezésére. Természetesen használhatják a kari és a tanszéki könyvtárak jelentősnek mondható nyelvészeti gyűjteményeit is. A kari kiadó kiadja a Bölcsészkaron megvédett disszertációkat.

5. A doktori iskola hallgatói

Mínthogy doktori iskolánkat 2008 júliusában akkreditálták, csak 2008 augusztusában, pótfelvétellel vehettünk fel hallgatókat. Az a tény, hogy a pótfelvétellel bejutott hallgatók nem pályázhattak ösztöndíjra, csökkentette a doktori iskolánk iránti érdeklődést. Végül öt hallgatót vettünk fel.

Elsőéveseink:

Gecse Mária (nappali) Romanisztika-olasz
Juhász Erika (nappali) Klasszika-filológia
Máté Judit Eszter (nappali) Magyar nyelvészet
Schmidt Erika (nappali) Elméleti nyelvészet
Vajner Balázs (nappali) Klasszika-filológia

A PPKE BTK-n korábban működő Nyelv- és Irodalomtudományi (Retorikai) Doktori Iskola megszűntével annak nyelvészeti témákon dolgozó, még fokozatot nem szerzett hallgatói is doktori iskolánkban folytatják tanulmányaikat. Közülük 7 fő II. évfolyamra, 6 fő III. évfolyamra jár, 4 fő pedig halaszt.

II. évfolyam:

Abu Leila Rita (nappali) Angol nyelvészet
Adorjáni Zsolt (nappali) Klasszika-filológia
Bálint Annamária (levelező) Magyar nyelvészet
Földi Gábor (nappali) Magyar nyelvészet
Horváth Zita (nappali) Magyar nyelvészet
Kitzinger Arianna Iona (nappali) Magyar nyelvészet
Sayfo Omar (egyéni) Arab nyelvészet

III. évfolyam:

Décsi Melinda (nappali) Elméleti nyelvészet
Najib Kazem (nappali) Francia nyelvészet
Radó Eszter (nappali) Romanisztika-olasz
Tóth László Vencel (nappali) Klasszika-filológia
Váginé Huszty Júlia Alma (nappali) Romanisztika-olasz, ösztöndíjas
Szabó Réka (nappali) Magyar nyelvészet

Halasztók:

Miskolczy Magdolna (nappali) Klasszika-filológia
Molnár-Biró Andrea (levelező) Elméleti nyelvészet
Móser Anna (levelező) Magyar nyelvészet
Szigeti Katalin Nikoletta (levelező) Finnugor

A korábbi Nyelv- és Irodalomtudományi Doktori Iskolában abszolutóriumot szerzett hallgatók:

2006:

Zábrádi Orsolya, elméleti nyelvészet
Szanyi Imre, germanisztika
Hamza Ágnes, magyar nyelvészet
Gácserné Orosz Renáta, magyar nyelvészet
Egeresi Mária, germanisztika

2007:

Sárossy Bence, szlavisztika
Reviczky-Balogh Ágnes, germanisztika
Marton József, klasszika-filológia
Könczöl Miklós, klasszika-filológia
Kiss Annamária, szlavisztika

2008:

Vurczer Barnabás, germanisztika
Sándor Andrea, finnugrisztika
Pethő Mária, elméleti nyelvészet
László Tímea, francia
Könczöl-Kiss Erzsébet, klasszika-filológia
Hübel Mónika, francia
Forró Orsolya, elméleti nyelvészet
Biró Zoltán, germanisztika
Bene Edina, elméleti nyelvészet

Közülük három hallgató indította meg a fokozatszerzési eljárást:

Erdélyi Kálmánné Bartoss Réka
Tóth Sándor János
Tölgyesi Tamás

6. A doktori iskola hallgatóinak sikerei

A nyelvészdoktoranduszok évente megrendezett megmérettetése a Szegedi Egyetemen tartott LingDok, a Nyelvészdoktoranduszok Országos Konferenciája. A LingDokon elhangzó 30 előadást névtelenül beküldött előadásvázlatok alapján választják ki. Doktori iskolánk nagy sikere, hogy a 2008 decemberében tartott 12. LingDok konferencián elhangzott 30 előadás közül hatot a mi doktoranduszaink tartottak (Bálint Annamária, Dézsi Melinda, Lois Márta, Pethő Mária, Schmidt Erika, Szabó Réka).

Hallgatóink válogatott publikációi:

Bálint Annamária

2008: "Mer a mi magyarságunk csak olyan tájszó, olyan nem magyar". Magyarböd alaktani jellegzetességei a nyelvcseré utolsó fázisában. In: *Nyelvelmélet és Dialektológia*, szerk. É. Kiss Katalin és Hegedűs Attila. Piliscsaba, PPKE.

Forró Orsolya

- 2004: Zavarok a nyelvi zavarok körül. Kálmán Lászlóval. *Nyelvtudományi Közlemények* 101, 321-332.
- 2006: Néhány észrevétel a magyar történeti hangtan szemléletével kapcsolatban. In: *Köszöntő* kötet Szende Tamás tiszteletére, szerk. Cser András. Budapest, Open Art.
- 2008: Vannak-e asszociációs hangváltozások? A hangváltozás-tipológia kérdése a magyar nyelvtörténeti szakirodalomban. *Nyelvtudományi Közlemények* 105.

Tölgyesi Tamás

- 2007: Német katonai terminológia a cseh, a szlovák és a magyar nyelvben. In: Tavaszi Szél Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest 2007, 175-179. (ISBN 978-963-87569-0-9)
- 2007: Příspěvek k funkční stratifikaci germanismů v dnešní češtině /Germanizmusok funkcionális stratifikációja a mai cseh nyelvben/. In: Funkce – Funkčnost – Funkcionalismus /Funkció – Funkcionalitás – Funkcionalizmus/. Ed. V. P. Polách. Univerzita Palackého, Olomouc 2007, 247-249. (ISBN 978-80-244-1767-7)
- 2008: Tölgyesi T.: A nyelvművelés helyzete Csehországban. In: Európai nyelvművelés. Az európai nyelvi kultúra múltja, jelene és jövője. Eds. Balázs G. – Dede É. Inter Kht. – PRAE.HU, Budapest 2008, 51-61. (ISBN 978-963-87733-2-6)
- 2008: Ke germanismům v nespisovné češtině /Germanizmusok a nem irodalmi cseh nyelvben/. In: Svet za slovy a jejich tvary, svet za spojením slov /Világ a szavak és a szóösszetételek mögött/. Ed. V. P. Polách. Univerzita Palackého, Olomouc 2008, 203-206. (ISBN 978-80-244-1984-8)
- 2008: A cseh, a szlovák és a magyar nyelvbe a latinból, ill. görögből német közvetítéssel átvett vallási terminológia. In: Tavaszi Szél 2008. Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest 2008, 129-133. (ISBN 978-963-87569-2-3)
- 2008: Lexikální germanismy v dnešní mluvené češtině na základě dat z korpusu ORAL2006 /Lexikális germanizmusok a mai beszélt cseh nyelvben az ORAL2006 korpusz adatai alapján/. In: Čeština v mluveném korpusu /Cseh nyelv a beszélt nyelvi korpuszban/. Eds. M. Kopřivová – M. Waclawičová. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2008, 243-248. (ISBN 978-80-7106-982-9)
- 2008: K lexikálním germanismům v češtině z hlediska kontaktné lingvistiky /Lexikális germanizmusok a cseh nyelvben a kontaktingvisztika szemszögéből/. In: Varia XV. Ed. S. Ondrejovič. Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, Bratislava 2008, 601-605. (ISBN-80-89037-04-6)

Tóth Sándor János

- 2007: Postoj k dvojjazyčnosti v Slovenskom Komlóši IN: Aktuálne problémy slovakistiky Ed.: Mária Žiláková. ELTE, Budapest. 166 - 171
- 2007: Slovtvorná produktivita germanizmov v slovenčine. IN: Jazyková komunikácia v súvislostiach. Ed.: Oľga Orgoňová. Univerzita Komenského, Bratislava. 275-285.
- 2007: A nyelvi kapcsolatok terminológiája a magyar - német - szlovák kontextusban. Vitéz János Római Katolikus Tanárképző Főiskola, HEFOP 26. modulcsoport, Esztergom. http://tulipan.vjrktf.hu/modul/mcs026_T%f3thS%e1ndorJ%e1n.doc
- 2008: K úradným a ľudovým názvom typu Békešská/Békéška Čaba. IN: Slavica Szegediensis VI. Eds.. Krékits József – Györke Zoltán – Maruzsné Sebó Katalin.

- Szegedi Tudományegyetem Orosz nyelv és irod. – Szlovák nyelv és irod. Tanszéke, Szeged. 182-185.
- 2008: Germanizmy v slovenčine v Maďarsku. IN: Slovenčina v menšinovom prostredí II. VÚSM, Békešská Čaba. 189-195.
- 2008: Intergračné zmeny germanizmov v slovenčine. IN: Jazyk a jazykoveda v pohybe. Na počesť Slavomíra Ondrejoviča. Ed.: Sibyla Mislovičová. VEDA, Bratislava. 347-354.
- 2008: Slovenská jazyková kultúra Slovákov a používanie slovenčiny v cirkvi a školách v Békešskej župe. IN: Jazyková kultúra na začiatku tisícročia. Ed. Matej Považaj. Veda, Bratislava. 158-161.
- 2008: A magyarországi szlovák nyelv kutatásának elméleti és módszertani alapjai – Teoretické a metodologické východiská výskumu slovenského jazyka v Maďarsku. IN: Slovenský jazyk v Maďarsku – A szlovák nyelv Magyarországon. Eds.: Alžbeta Uhrinová, Mária Žiláková. VÚSM, Békéscsaba. 17-30.
- 2008: Szlovák nyelvhasználat az iskolákban – Používanie slovenského jazyka v školách. IN: Slovenský jazyk v Maďarsku – A szlovák nyelv Magyarországon. Eds.: Alžbeta Uhrinová, Mária Žiláková. VÚSM, Békéscsaba. 244-262.
- 2008: A szlovák nyelv használata az egyházakban – Slovenčina v cirkvi. IN: Slovenský jazyk v Maďarsku – A szlovák nyelv Magyarországon. Eds.: Alžbeta Uhrinová, Mária Žiláková. VÚSM, Békéscsaba. 317-337.
- 2008: O výskume germanizmov v slovenčine. IN: Varia XV. Zborník materiálov z XV. kolokvia mladých jazykovedcov. Eds.: Anna Gálisová, Alexandra Chomová. Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV – Katedra slovenského jazyka a literatúry FHV UMB v Banskej Bystrici. 618-622.
- 2008: Helynevek a Gesta Hungarorum szlovák fordításában – Miestne názvy v slovenskom preklade Gesta Hungarorum. IN: Magyar-szlovák terminológiai kérdések – Maďarsko-slovenské terminologické otázky. Ed.: Ábrahám Barna. Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK Szalviztika – Közép-Európa Intézet, Piliscsba – Eszregom. 165-169, 173-176.
- 2008: Používanie slovenského jazyka v škole vo Veľkom Bánhedeši v súčasnosti. IN: Analytické sondy do textu 3. FHV UMB Banská Bystrica. 233-236.

Hallgatóink kitüntetései:

Tölgyesi Tamás: Pro Patria et Scientia díj, 2007

Adorjáni Zsolt: Pro Scientia díj

Junior Prima Primiissima díj, 2008